

METTIS

3/2010

Hallitus ja toimihenkilöt 2010

Puheenjohtaja

Sari Sinkko
Mäkikatu 1 B
53100 Lappeenranta
info@norjalainenmetsakissa.fi

Sihteeri

Jasmin Etelämäki
Laivanvarustajankatu 1 D 31
00140 Helsinki
info@norjalainenmetsakissa.fi

Rahastonhoitaja, jäsenrekisteri

Messuvastaava
Kirsi Kovanen
Raunismäentie 51
07150 Laukkoski
kirsi.kovanen@kolumbus.fi

Varapuheenjohtaja, Kotisivujen päivitykset

Jenni Mäkinen
Juntinraitti 2
23660 Kalanti as
jenni.makinen@uusikaupunki.fi

PR-Vastaava

Minna Viljanen
Hemmintie 8 A 4
04600 Mäntsälä
puh 0400469461
minna.viljanen@gmail.com

Palkintovastaava

Pia Vuoltee
Herastuomarinkatu 2 as 19
21200 Raisio
porkarvan.metsakissat@dnainternet.net
p.0400780221

Jäsen

Päivi Kupila
Halssilantie 23
40400 Jyväskylä
puh 040-767 1789
paivi.kupila@pp.inet.fi

Jäsen

Laura Helander
Raadinkatu 2 A 7
20750 TURKU
Puh.040 526 5685
laura.helander@saunalahti.fi

Jäsen, Vuoden kissa 2010 tulokset

Kati Nieminen
Luisukatu 4 A 1
33240 TAMPERE
Puh.040 776 1395
kati.nieminen@pp3.inet.fi

Varajäsen, rotupöytä

Suvi Sippola
Äärenkulmantie 30
21860 Auvainen
suvi.sippola@pp.inet.fi

Varajäsen, rotupöytä

Veikko Mytty
Rovastinkuja 5 d 1
21370 Aura kk
veikko.mytty@elisanet.fi

Mettis-lehden toimituskunta

mettis@norjalainenmetsakissa.fi
Sari Sinkko
Minna Viljanen
Päivi Kupila

Mettis-lehden taitto

Milko Kanza

Jäsenmaksut 2010

Varsinainen jäsen	11 € (saa lehden)
Perhejäsen	4 € (ei saa lehteä)
Kasvattajan maksama uusi jäsen	5,5 € (saa lehden)

Norjalainen Metsäkissa ry:n jäseneksi voi liittyä kuka tahansa norjalaisesta metsäkissasta kiinnostunut henkilö maksamalla jäsenmaksun yhdistyksen tilille 800018-139405. Jos sinulla ei ole viitenumeroa (löytyy lehden osoitelipukkeesta), käytä viitettä 9991. HUOM! Älä kirjoita viestiin/lisätietoihin mitään. Jäsenmaksu vuonna 2009 on 11 euroa varsinaiselta jäseneltä (saa lehden) ja 4 euroa perhejäseneltä (ei lehteä). Kasvattajan maksama varsinainen jäsen 5,5 euroa. Lähetä maksukuitista kopio sekä nimi- ja osoitetietosi jäsenrekisterinhoitajalle, niin yhdistys saa yhteystietosi jäsenlehden postitusta varten.

Jäsenrekisterinhoitajana vuonna 2010 toimii

Kirsi Kovanen
Raunismäentie 51
07150 Laukkoski
kirsi.kovanen@kolumbus.fi

Yhdistyksen Pentulista/ kasvattajaruudut

Yhdistys noudattaa FIFEn ja SRK:n sääntöjä (Yhteistyösopimus/SRK). Pentulistalla sekä kasvattajaruuduissa julkaistaan vain FIFe-kasvattajien FIFe-rekisteröityjä kissoja/kasvattajia. Kasvattajalla pitää olla voimassa oleva kasvattajasopimus asuinmaansa FIFe yhdistyksen kanssa.

Kasvattaja voi tilata kotisivun pentusivulla olevan OnLine-linkin kautta käyttäjätunnukset itselleen ja ne saatuaan päivittää itse pentulistan tietoja. Tunnukset myönnetään vain FIFe-kasvattajille. Myös kasvattajaruututiedot päivittyvät palvelun kautta.

Postin kautta lähetettävien osoite on

Jenni Mäkinen
Juntinraitti 2
23660 KALANTI AS
puh 040 7239770, jenni.makinen@uusikaupunki.fi

Pentuvälittäjä

Sari Sinkko
0400 599 947
info@norjalainenmetsakissa.fi

Yhdistyksen kotisivu

www.norjalainenmetsakissa.fi
info@norjalainenmetsakissa.fi

Puheenjohtajan terveiset

Helteisestä kesästä on selvitty ja ollaan menossa kohti talvea kovaa vauhtia. Syksy tuo tullessaan vuosikokouksen, joka tänä vuonna järjestetään 30.11. Helsingissä arki-iltana. Ajattelimme yhdistää jäsentapahtuman ja vuosikokouksen ja poiketa hieman jo perinteisestä näyttelyviikonloppuna järjestetystä kokouksesta. Kutsu tapahtumaan ja tietoa illan ohjelmasta löytyvät tästä lehdestä. Toivomme oikein runsasta osanottoa, saammehan tavata henkilökohtaisesti Ira Kallio-Kujalan, joka tekee rotumme terveyskyselyä. Taustatyöt ovat hänellä käynnissä ja kuulemme mitä kaikkea hän on jo tehnyt, vaikka jäsenistölle ei vielä varsinaisesti ole mitään näkyvää tapahtunut, asia etenee.

Olen aiemminkin kirjoittanut tällä palstalla rotuamme, tai oikeastaan koko kissa- ja koiramaailmaa koettelevasta pentutehtailusta, sekarotuisten ja paperittomien pentujen tuottamisesta rahan kiilto silmissä. Varmaan nämä henkilöt ovat ainakin jossain vaiheessa pitäneet eläimistä, mutta ostajien tietämättömyys ja halu ostaa halpoja pentuja innostaa näitä tehtailijöitä tuottamaan vain lisää pentuja emojen tai pentujen terveydestä välittämättä.

Yhdistys on miettinyt keinoja tiedottamisen lisäämiseksi. Laitoimme Keltaiseen Pörssiin ilmoituksen – tiedon mistä löytää rekisteröidyn pennun. Suunnitelmissa on myös artikkelin tarjoaminen paikallislehtiin – voititte lähettää vaikka minulle paikallislehtenne yhteystiedot, näin tavoittaisimme ehkä laajemmin ihmisiä valistuksen merkeissä.

Valistusta mahdollisimman monelle taholle – se on keino jota voimme siis käyttää. Kasvattajana olen huomannut että on myös valistuneita ostajia – he ottavat selville kasvattajien taustoja ja sanovat että eivät osta pentua jos sen hinta on selvästi alle yhdistyksen suositushinnan.

Toisaalta me kasvattajatkin olemme avain asemassa myydessämme pentujamme. Liian korkeat perusteettomat hinnat ajavat kysymään halvempia pentuja. Rotukissan pennun hinta on perusteltu monestakin syystä, mutta varsinkin vanhempien terveys tulisi olla todennettavissa. Koirilla myös näyttelymenestys vaikuttaa pennun hintaan.

Kasvattajina voimme vaikuttaa paljonkin siihen, että kasvattimme eivät joudu pentutehtaisiksi. Valitettavan usein törmään työssänikin ”kasvattajiin” joilla on pentuja, joiden isä saattaa olla näyttelyissä käyvä tittelinkin omaava norjalainen metsäkissa ja emona vaikkapa ”siperian metsäkissa”. Toki henkilö muistaa mainita että kollin kasvattaja ei varmaan pitäisi järjestelystä, mutta hänellä on lupa mainostaa pentujen ”puhdasrotuisuutta”. Luottamus pennun ostajan ja kasvattajan välillä – se olisi ehdottomasti tavoitteena!

Jos teillä on ideoita ja ajatuksia tähän tai mihin tahansa toimintaamme liittyen ottakaa yhteyttä ja tavataan 30.11. Viikissä!

Tervetuloa!

Sari Sinkko
puheenjohtaja

Tässä numerossa

Hallitus ja yhteystiedot.....	2
Puheenjohtajan palsta	3
Kokouskutsu.....	4
Tervetuloa kokoukseen	5
Kissojen alempien virtsateiden ongelmia	6
Metsäkissojen ja eläinperheen yhteiseloa	8
Terveellistä kissanruokaa – osa 2: valmisruoka	10
Valmistuneet	13
THT tiedote 1/2010 kissanpentujen rokottamisesta	15
Kissan hypertofinen kardiomyopatia, HCM.....	17
Kissanomistajan arkea	20
Tuonnit ja viennit	21
Pentulista.....	22
Toimitusasioita	23

Kansikuva:

GIC Fl*Kalicalanin Caro Miu, JW "Adam"
NFO d 22
Kasvattaja: Päivi Kupila
Omistaja: Henriikka Neittaanmäki
Kuva: Tessa

KOKOUSKUTSU

Aika: Tiistai 30.11.2010 klo 18:30

Paikka: Gardenia Helsinki, Koetilantie 1, 00790 Helsinki

Työjärjestys

1. Kokouksen avaus
2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri
3. Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa sekä ääntenlaskijaa
4. Todetaan kokouksen laillisuus
5. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
6. Valitaan yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet sekä varajäsen 4§:n mukaisesti
7. Valitaan tilintarkastaja sekä varatilintarkastaja
8. Valitaan yhdistyksen edustaja ja varaedustaja SRK:n kevät- ja syysliittokokoukselle vuodelle 2011
9. Esitetään yhdistyksen tulo- ja menoarvio sekä toimintasuunnitelma seuraavalle toimikaudelle
10. Päätetään jäsenmaksuista
11. Päätetään yhdistyksen toimihenkilöille maksettavista palkkioista
12. Ilmoitusasiat
13. Kokouksen päättäminen

Norjalainen metsäkissa ry
Hallitus

Tervetuloa kokoukseen

Tänä vuonna yhdistys järjestää sääntömääräisen syyskokouksen yhteydessä myös ohjelmaa.
Aloitamme klo 18 yhdistyksen tarjoamilla kahveilla ja **varsinainen kokous alkaa klo 18:30**.

Kokouksen jälkeen Royal Caninin asiantuntija **Laura Honko** kertoo ajankohtaiset uutiset kissojen ravinnosta.

Tämän jälkeen puheenvuoron saa eläinlääketieteen kandidaatti **Ira Kallio-Kujala**, joka toteuttaa Norjalaisen metsäkissan terveystarkastusta.

Kahvituksen ja Royal Caninin antaman lahjan vuoksi toivomme ilmoittautumisia Jasmin Etelämäelle **20.11.2010 mennessä** sähköpostitse: jasmin.etelamaki@iki.fi

Kulkuyhteydet Gardeniaan:

Bussilla

- 57 Munkkivuoresta (ostoskeskus) - Viikki, Biokeskuksen pysäkki (Viikinkaari)
- 68 Helsingin keskusta, Rautatientori (laituri 6) - Viikki, Biokeskuksen pysäkki (Viikinkaari)
- 68X Helsingin keskusta, Rautatientori (laituri 6) - Viikki, Biokeskuksen pysäkki (Viikinkaari) (EI KESÄAIKAAN)
- 79 Malmilta (Pikkalankatu) - Viikki, Infokeskuksen pysäkki (Latokartanonkaari)
- 79 Herttoniemestä (laituri 7) - Viikki, Viikintien ja Tilanhoitajankaaren risteyksessä oleva pysäkki (Tilanhoitajankaari)
- 506 Pohjois-Tapiolasta (Louhenaukiolta) - Viikki, Pihlajamäentien pysäkki
- 506 Viikistä, Biokeskuksen pysäkki - Pohjois-Tapiola
- 550 Itäkeskuksesta (laituri 28) - Viikki, Tiedepuiston pysäkki (Viikinkaari)
- 550 Westendin asemalta, Espoosta - Viikki, Tiedepuiston pysäkki (Viikinkaari)

Omalla autolla

- Helsingin keskustasta:
Hämeentie > Lahdenväylä (moottoritie) > Viikin ja Pihlajamäen liittymä > Oikealle > Liikenneympyrästä Viikintietä Herttoniemen suuntaan
- Lahdenväylältä pohjoisen suunnasta:
Kehä I länteen > Malmin liittymä > Vasemmalle
> Pihlajamäentie > Liikenneympyrästä Viikintietä Herttoniemen suuntaan
- Itäkeskuksesta:
Turunlinnantie > Varikkotie > Viilarintie > Viikintie tai
Itäväylä > Viikin liittymä > Viikintie
- Kehä I lännestä:
Pihlajamäen ja Viikin liittymä > Oikealle > Pihlajamäentie > Liikenneympyrästä Viikintietä Herttoniemen suuntaan

Kissojen alempien virtsateiden ongelmia

Johdanto

Yleisimpiä alempien virtsateiden ongelmia kissoilla ovat idiopattinen kystiitti, virtsatukos, virtsakivet ja bakteeritulehdus. Nämä kaikki oireilevat lähes samoin. Oireina ovat poikkeava virtsaamiskäyttäytyminen, kuten tihentynyt virtsaamistarve, virtsaaminen muualle kuin hiekkalaatikoon ja / tai valittaminen virtsatesa. Lisäksi virtsan väri tai haju voi olla muuttunut. Eläinlääkärillä esitietojen tarkka selvitys on erittäin tärkeä apu alkusyyn selvittämiseksi. Esitietoja ovat mm. miten kissa on kotona käyttäytynyt, onko kyseessä sisä- vai ulkokissa, mitä kissa syö ja millainen hiekka tai hiekkalaatikko sillä on käytössä.

Virtsanäyte on tärkein asia alempien virtsateiden ongelmien selvittämisessä. Siitä tutkitaan ominaispaino, sedimentti, liuskakoe ja tarvittaessa bakteeriviljely. Lisäksi virtsateiden anatomiaa voidaan tutkia ultraäänellä tai röntgenkuvin. Näyte pitää aina ottaa steriilisti kystosenteesillä, eli punktoiden virtsaa neulan ja ruiskun avulla suoraan virtsarakosta vatsapeitteiden läpi. Tällöin genitaalialueiden alaosien normaalifloora ei aikaansaa viljelyssä bakteerikasvua, joka voidaan tulkita virheellisesti alempien virtsateiden bakteeritulehdukseksi.

Alempien virtsateiden ongelmista kärsivien suurimpiin riskiryhmiin kuuluvat kissat, jotka syövät kuivamuonaa, ovat ylipainoisia, kastroiduja tai steriloituja tai ovat pelkästään sisäkissoja. Kaikissa näissä ryhmissä virtsaaminen on melko vähäistä, jolloin virtsateiden huuhtoutuminen on myös huonompaa. Kastroidut tai steriloidut kissat ovat helpommin ylipainoisia, mikä aiheuttaa niiden kuulumisen riskiryhmään.

Virtsateiden bakteeritulehdus

Alempien virtsateiden tulehduksissa tulehdus rajoittuu virtsaputkeen ja/ tai virtsarakkoon.

Bakteeritulehdukset ovat kissoilla harvinaisia, esiintyvyyden on noin 10 % kaikista virtsavaivoista. Virtsateilla on useita eri puolustusmekanismeja, joilla se pyrkii estämään bakteerien kulkeutumista virtsateihin tai niiden lisääntymistä. Tärkein puolustusmekanismi on virtsateiden huuhtoutuminen eli säännöllinen ja täydellinen virtsaaminen. Lisäksi kissan virtsan väkevyys ja normaali pH-arvo eivät suosi bakteerikasvua. Bakteerituleh-

duksen diagnosointi vaatii aina virtsaviljelyn. Sopiva antibiootti valitaan herkkyysmäärittelyn perusteella. Viikko antibiootikuurin loppumisesta on tärkeää ottaa kontrollivirtsanäyte. Näin voidaan sulkea pois piilevät infektiot ja ennaltaehkäistä vakavampien infektioiden kehittyminen.

Virtsakiteet

Virtsakiteitä voi esiintyä täysin oireettomillakin kissoilla. Kiteiden muodostumiseksi virtsan täytyy olla kyllästetty ns. kidesuoloilla. Kissojen yleisimpiä virtsakiteitä ovat struviittitai kalsiumoksalaattikiteet. Kiteiden syntyyn vaikuttaa virtsan pH-arvo ja määrä. Siten niiden muodostumiseen voidaan vaikuttaa ruokinnalla. Virtsakiteiden olemassaolo muodostaa aina virtsatukoksen ja virtsakivien syntymisen riskin.

Virtsakivet

Virtsakivien muodostuminen on monimutkainen prosessi. Virtsakivet sisältävät kiteitä ja proteiinimassaa. Yleisimpiä kissojen virtsakiviä ovat struviittitai kalsiumoksalaattikivet. Virtsakiviä voidaan hoitaa niiden laadusta riippuen joko liuottamalla tai poistamalla ne kirurgisesti. Ruokinnalla on tärkeä merkitys virtsakivien uusiutumisen ennaltaehkäisyssä. Oikean ruokavalion avulla virtsan pH-arvo pyritään säätämään kivien muodostumisen kannalta epäedulliseksi.

Virtsatietukos

Virtsatietukos on uroskissojen ongelma niiden pitkän ja kapean virtsaputken ansiosta. Tukos on yleensä tulppa, joka koostuu proteiinimassasta, tulehdussoluista, virtsakiteistä ja verestä. Tukos täytyy avata mahdollisimman nopeasti, sillä hoitamattomana se on hengenvaarallinen. Tukos avataan yleisanestesiassa pehmeällä katetrilla painehuuhtelulla. Hoitamattomasta tukoksesta seuraa vuorokauden kuluessa akuutti munuaisvika.

Idiopaattinen kystiitti

Idiopaattinen kystiitti kattaa noin 70 % kissojen alempien virtsateiden ongelmista. Idiopaattisen kystiitin diagnosointi tapahtuu sulkemalla pois muut mahdolliset oireilun aiheuttajat. Idiopaattista kystiittiä sairastavilla kissoilla on havaittu useita yhteneväisiä poikkeavuuksia. Näitä ovat mm. rakon limakalvon alhaisempi glukosaminoglykaanieritys, veren kohonneet stressihormonit, rakon li-

makalvon alaiset verenvuodot ja lisääntynyt rakon seinämän läpäisevyys. Oireilu kestää usein muutaman vuorokauden kerrallaan ja on erittäin herkästi uusiva. Hoitona on kipulääkitys, glukosaminoglykaanilisa ja tarvittaessa ruokavalion muutos.

Yhteenveto

Alempien virtsateiden ongelmat uusiutuvat alkusyystä riippumatta herkästi. Tämän vuoksi hoidon lisäksi pitäisi paneutua myös niiden ennaltaehkäisyyn. Virtsateiden huuhtoutuminen on tärkein ennaltaehkäisevä tekijä alempien virtsateiden ongelmassa. Tähän voidaan vaikuttaa oikealla ruokavaliolla. Kostea ruokaa syöville kissoilla virtsatieongelmien uusiutumisriski on huomattavasti pienempi kuin kuivamuonaa syöville lajitovereilla.

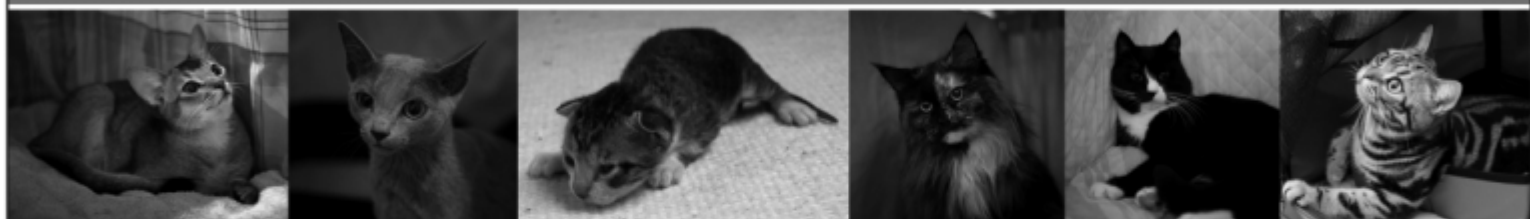
Hanna Sillanpää
Eläinlääkäri
CatVet kissaklinikka
Nuijamiestentie 5, 00400 Hki
010-423 6888
www.catvet.fi

Eläinlääkärit

- Kirsi Juuti, ELL,
Pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri
- Inka Laaksonen, ELL
- Hanna Sillanpää, ELL

**MEILLÄ TEHDÄÄN MYÖS
MUNUAIS- JA SYDÄN-
ULTRAÄÄNITUTKIMUKSET!**

Kuvat: Samu Saurama & Alix Antell

CatVet Kissaklinikka on kissoihin erikoistunut eläinlääkäriasema. Klinikamme eläinlääkäreillä ja pieneläinhoitajilla on pitkä kokemus kissapraktiikasta. Pyrimme tekemään kissasi eläinlääkärikäynnistä mahdollisimman miellyttävän ystävällisellä käsittelyllä ja rauhallisella ympäristöllä. Panostamme pitkiin asiakassuhteisiin: haluamme hoitaa kissasi pennusta hyvään vanhuuteen.

Klinikamme varustelutaso mahdollistaa diagnostiikan ja sairauden hoidon saman katon alla. Panostamme myös perusterveydenhuoltoon ja sitä kautta sairauksien ehkäisyyn säännöllisen kutsujärjestelmän ja perusteellisten terveystarkastusten avulla.

Meille on helppo tulla sekä julkisilla kulkuvälineillä että omalla autolla, parkkipaikkoja löytyy hyvin. Klinikallamme on käytössä Tapiolan suorakorvaus.

Kaikenlaisiin kissanpäiviin.

www.catvet.fi • ma-pe 8-19 • 010-4236 888 • Nuijamiestentie 5, Helsinki

Metsäkissojen ja eläinperheen yhteiselo

Pirkko Ylkänen-Heinonen

Kaikki alkoi siitä, kun minun lapsuudenkodissani oli eurooppalais-kissa GIP & EC Fiu-Fiu, "Ville". Ville ei ollut tottunut koiriin. Kun muutin lapsuudenkodistani pois, oli luonnollista, että Ville lähti mukaani. Koira-kuume oli valtava, joten saimme-kin jo valmiiksi koulutetun, nuoren aikuisen kultaisen noutajan, tutulta kasvattajalta "lainaksi". Vähitellen Pikku Ville alkoi tottua rauhalliseen koiraan. Siinä vaiheessa kun kyseinen koira oli jo Villen hyvä kaveri, antoi kasvattaja meille milloin minkäkin koiran hoitoon. Näin Ville tottui pikku hiljaa myös eri yksilöihin. Muutaman vuoden päästä, vuonna 1995, saimme Alasen Annukalta kerman värisen norjalaisen metsäkissan "Riimin" (EP & EC MoonCat's Dream Cream). Siinä vaiheessa meillä oli jo oma kultainen noutaja, joka oli Villen myötä tottunut kissoihin. Niiden tutustumisen kävi todella helposti. Tuitu-noutajalle tuli Riimin ollessa kolme-vuotias kaveriksi kerman värinen afgaanin vinttikoiira Femma. Femma piti kissoja heti lauman täysivaltaisena jäsenenä, eikä kissojen ja koirien yhteiselossa ollut mitään ongelmia.

Vuosien saatossa meille on tullut vuorotellen koiria ja kissoja. Niiden

kissojen kanssa, jotka ovat meillä syntyneet, on koiriin totuttaminen ollut helpompaa kuin taas niiden, jonka lapsuuden kodissa ei muita eläimiä ole ollut, on totuttaminen tehty huomattavasti rauhallisemmin. Temperamenttinen "Vilma" (IC SmileTail's Storm Could) on kasvanut yhtä aikaa afgaaninvinttikoiira Sepon kanssa. Vilmaa totutettiin koiriin vähitellen verkon läpi, koska kasvattaja Sarilla ei ollut koiraa. Vilman tytär "Tintti" (Dream-World's ThunderStorm) on nyt kasvamassa uusimman afgaanimme Ukon kanssa. Yhteiset leikit sujuvat jo hyvin ja uni tulee vierekkäin. Onnistuneen kaverisuhteen suurin syy on todennäköisesti Tintin loistava, avoin, mutta rauhallinen luonne. Tintti myös rakastaa perheemme vanhempia afgaaneja. Pentuja alettiin totuttaa koiriin jo hyvin pieninä. Kaikesta hyvästä yhteiselosta huolimatta meillä on kuitenkin verkko-ovia kissoille ja portteja koirille, jottei vaaratilanteita pääse tulemaan. Afgaaninvinttikoiira kun on kuitenkin hyvin riistaviettinen rotu.

Hamsterin elämää metsäkissan silmin

Perheemme pojalla Eelillä on kaksi venäjän kääpiöhamsteri talvikkoa.

Vanhempi talvikko, "Ikävalko", on Ruotsista tuotu valkoinen helmiäis-safiiri, jolla oli tarkoitus teettää poikaset. Toinen talvikko on normaalin värinen "Batman", suomalaiselta kasvattajalta rekisteröity loistava rotunsa edustaja. Poikasia meille ei kuitenkaan tullut, joten hamsterit asuvat erakoina omissa terraarioissaan. Silloin aikoinaan, kun ystäväni antoi meille hamsterin, oli vaikeaa kuvitella viiden kissan laumaan jrsijää, varsinkin kuin Vilma-neiti kantaa jatkuvasti kissatarhasta sisälle milloin lintuja, hiiriä, lepakoita tai oravia... Vanha akvaario ja tiivis ja jämerä verkkokansi, (lue kissankestävä), ovat kuitenkin pelastaneet hamstereiden elämän. Toki hamsterit kiinnostavat kissoja hamsterit päivittäin, siis metsäkissoja, eurooppalaiset taas viis veisaavat koko ötököistä. Kissat nukkuvat terraarion päällä ja kun hamsteri tulee touhumaan ja tervehtimään kissaa (hamsterin päässä ei näköjään ole paljon ajatuksia), sen viiksitynnyt kääntyvät eteenpäin ja se hörnistää korviaan. Hännänpää vipattaa, pieni hyökkäys ja höh, hamsteri jatkaa touhujaan ja kissa on edelleen nälkäinen. Pysyväthän molemmat osapuolet virkeänä.

Akvaariot metsäkissaperheessä

Akvaarioiden valokannet ovat varmaan parasta mitä kissat tietävät. Niiden päällä on lämmintä ja mukavaa lekotella ja kansilaseja ei ole, on akvaarion vesi aivan täydellistä sammuttamaan pienen janon. Paitsi jos perheessä on metsäkissanaaras kuten Vilma. Metsäkissakollimme "Vee-ti" (CH MoonCat's Halloween Treat) vain nukkui akvaarioiden päällä, mutta Vilma päätti kokeilla onneaan. Vilma oli ollut meillä vain päivän, kun se jo työnsi nokkansa afrikkalaisia malawiahvenia olevan altaan päällä olevasta ruokinta-aukosta alas. Ahne kala (n. 10 cm) ajatteli, että tulipa hyvää ruokaa ja puri samantien Vilmaa kielestä! Vilma löi kalaa tassulla minkä ehti, mutta juuri kun kielen vauriot oli todettu mitättömän pieniksi, tunki Vilma kielensä uudestaan akvaarioon. Ja taas tuli kala ja nappasi kiinni. Ja pöyristynyt Vilma löi tassulla. Tätä peliä jatkui kerta toisensa jälkeen. Edelleen Vilmaa, kuten myös Vilman pentuja, kalat kiinnostavat, mutta onneksi järki on kuitenkin voittanut pienet kissanpojat. Toisen, hieman isomman akvaarion helmiäistonkijan (n. 30 cm) tuijottaessa takaisin, väistyivät pienet kissat lattialle leikkimään.

Matelijat metsäkissojen kanssa

Terraariot eivät juurikaan ole kissojamme kiinnostaneet. Kun kissat ovat satunnaisesti nähneet nopean vilahduksen kultagekosta, ne ovat jääneet sitä hetkeksi seuraamaan, mutta lisko on ollut se, joka käyttäytyksellään on vienyt voiton. Kun ei liiku mihinkään, niin ei liiku. Toisin kävi kerran. Olin työni puolesta käymässä Hill's kissan- ja koiranruokatehtaalla Hollannissa ja sillä välin olivat kissat saaneet terraarion päällä olevan valaisimen pois paikoiltaan. Kun yön pimeinä tunteina tulin kotiin, ihmettelin, kuinka kaikki kissat istuivat rivissä nenät kiinni terraarion etulassissa. Lattialla oli pari pientä veritippaa. Tarkistin kaikkien kissojen kynnet, mutta kun kaikki tuntui olevan kunnossa, menin nukkumaan. Aamulla huomasin muutaman sentin leveän aukon terraarion päällä siinä kohdassa, jossa valaisimen pitäisi tiukasti olla kiinni. Samana iltana to tuus sitten selvisi, kun työhuoneen seinässä juoksi piikkileguaani kynnet rapisten. Mieheni Markon kanssa onnistuimme illan aikana saamaan kiinni kaksi piikkileguaania,

mutta kolmas karkulainen hävisi ikiajoiksi. Kissojen ilmeet vain kertoivat, miten sille kävi. Hyvästi satavii-sikymmentä euroa.

Terveellistä kissanruokaa – osa 2: Valmisruoka

Mikä olisi paras tapa ruokkia kissaa? Jotkut syöttävät vain kuivaruokaa, toiset purkkiruokaa – jotkut taas vannovat kotiruuuan tai raakaravinnon nimiin. Hyvän kuivaruuuan etuna on, että monet ravintoaineet (vitamiinit, öljyt ja entsyymit/probiootit) ovat siinä alkuperäisessä aktiivisessa muodossa (eli elimistö pystyy käyttämään niitä paremmin hyväkseen), sillä ne lisätään nappuloiden pintaan vasta kuumennuksen jälkeen. Kotiruokaa syötettäessä taas tietää varmasti, mitä kissa syö ja voi itse valita hyvin sulavia raaka-aineita.

Totuus on, että ei ole yhtä ainoaa ”oikeaa” tapaa, jos vain pitää huolta siitä, että ravinto muistuttaa ravintoainekoostumukseltaan mahdollisimman paljon kissan luonnollista ravintopakettia hiirtä.

Hyvän kissanruuan koostumus

1. Hyvä kissanruoka koostuu pääasiallisesti hyvälaatuisesta proteiinista eli lihasta (kananliha, lampanliha, kalkkunanliha). Sen tulisi pääasiallisesti olla lihaslihaa, sillä hiiri koostuu suurimmaksi osaksi lihaksista ja luista. Osa voi olla myös kalaa. Noin viidennes lihan osuudesta voi olla sisäelimiä kuten maksa ja munuainen. Proteiinin määrän tulisi olla vähintään 30% kuiva-aineesta, jotta ruoka olisi kaikenikäisille kissoille (myös pennuille) sopiva.

2. Kananmuna ja maitotuotteet ovat hyviä proteiinin lähteitä, ja voivat muodostaa pienen osan ravinnosta.

3. Hyvälaatuisen rasvojen (pääasiallisesti korkealaatuisten eläinperäisten rasvojen kuten kananrasva ja lohiöljy) osuus tulisi myös olla suuri (noin 15-25% kuiva-aineesta)

4. Hiilihydraattien ja kuitujen osuus ruuassa tulisi olla pieni (alle 5% kuiva-aineesta), ja niiden lähteiden tulisi olla pääasiallisesti kokojyvää ja vihanneksia, joiden allerginen potentiaali on hyvin pieni ja joissa on mahdollisimman vähän tärkkelystä (kuten riisi, pellavansiemenet, porkkana, kesäkurpitsa, omena, sinimailanen, parsakaali). Vehnä, maissi, soija ja palkokasvit tai isot määrät perunaa eivät ole hyviä kissanruuan raaka-aineita.

5. Vitamiini-, kivennäis- ja tauriini-lisä kuuluu ehdottomasti täysipainoiseen kissanruokaan! Emme voi luottaa siihen, että ruuan ainesosissa on luonnostaan tarpeeksi vitamiineja, sillä esim. omenassa on tietty määrä C-vitamiinia (joka omenassa eri määrä!), kun se poimitaan tuoreena

puusta, mutta jo viikon kuluttua vitamiinimäärä on huomattavasti vähentynyt, ja jos omena kuumennetaan, niin kuumennuksen myötä vitamiinista tuhoutuu suurin osa... Lisätyjen kivennäisten tulisi olla lisäksi sellaisessa muodossa, että elimistö pystyy ne myös hyödyntämään. Siksi: kannattaa välttää ruokia, joihin ei ole lisätty tärkeitä vitamiineja, kivennäisaineita ja tauriinia!

Hyvän kissanruuan jokainen tärkeä ainesosa tulisi lisäksi olla nimetty yksitellen, niin että kissanomistajan on yhdellä silmäyksellä helppo nähdä, mistä aineksista ruoka on valmistettu.

Kissanruuan ei tulisi sisältää:

1. kissalle huonolaatuisia proteiinin lähteitä kuten siipikarjan jalat, höyhenet, nahka, siansorkat ja -saparot, korvat, keuhkot, utareet, pötsi, suolet, perna, paljon sidekudosta sisältävät ruhon osat (nämä kaikki kuuluvat ns. lihan sivutuotteisiin) sekä kasviproteiinit (soija, gluteeni).

2. suuria määriä hiilihydraatteja (viljatuotteita, perunoita jne.) tai kuitua

3. säilöntäaineita tai kemiallisia antioksidantteja (BHA, BHT, etoksikiini, propyyliigallaatti – nämä ovat ns. allergeeneja, ja niiden epäillään aiheuttavan syöpää), väriaineita

4. sokeria, keinotekoisia aromeja tai maunvahventeita (glutamaatti)

5. Vältä myös kissanruokia, joiden ainesosat on ilmoitettu ns. ryhmänimityksin kuten ”liha ja lihan sivutuotteet”, ”eläinrasva” jne.

Valitettavasti mm. aromeja ja arominvahventeita ei Euroopassa tarvitse ilmoittaa eläinruuan tuoteselosteissa ollenkaan. Kannattaa etsiä

pakkauksesta vinkkiä, jossa nimenomaan sanotaan, että tuote on valmistettu ilman näitä turhia elimistöä rasittavia aineita.

Miten luen kissanruokien tuoteselosteita?

Jokainen kissanruokavalmistaja tietenkin kehuu omaa tuotettaan, joten ei kannata kovin paljon aikaa tuhlaata mainostekstien lukemiseen... On tärkeää oppia lukemaan pussien ja purkkien tuoteselosteita. Laki säätelee tuoteselosteiden muodon ja sisällön – ei kuitenkaan sitä, minkälaisia raaka-aineita kissanruuassa käytetään.

Tuoteselosteessa on ilmoitettava tuotteen ”keskimääräinen ravintosisältö” (eli ns. raakaproteiinin, raakaravinnan, hehkutusjäännöksen ja kuidun määrä) sekä ”koostumus” (käytettyjen raaka-aineiden luettelo) joko aineryhmittäin (esim. liha- ja lihan sivutuotteet; kasviproteiini jne.), tai sitten on mahdollista listata jokainen käytetty raaka-aine yksitellen painoprosentin mukaan (painoltaan raskain ainesosa ensimmäisenä jne). Myös tietyt lisäaineet kuten säilöntäaineet, antioksidantit, tietyt vitamiinit (A, D, E) sekä kupari pitää ilmoittaa tuoteselosteessa.

Keskimääräinen ravintosisältö

Raakaproteiini (esim. 30% kuivaruuassa ja 9% purkkiruuassa) ilmoittaa, kuinka paljon proteiinia tuote yhteensä sisältää. Se ei kerro yhtään mitään siitä a) mistä proteiini on peräisin (siis onko se eläinperäistä vai ko kasviproteiinia) b) minkä laatuista proteiini on eli kuinka hyvin kissan elimistö pystyy tätä proteiinia käyttämään hyväkseen. Muistamme, että huonolaatuinen proteiini rasittaa mm. munuaisia.

Raakaravinta (esim. 20% kuivaruuassa ja 7% purkkiruuassa) ilmoittaa myös vain tuotteen rasvan kokonaismäärän – emme tiedä, onko käytetty hyviä vai ”huonoja” rasvoja.

Sana ”hehkutusjäännös” kuulostaa omituiselta, mutta kyseessä on itse asiassa pääasiallisesti ruuan sisältämien ei-orgaanisten aineiden eli kivennäisaineiden määrä. Kivennäisaineet ovat elimistölle välttämättömiä.

Kuitua ruuassa tarvitaan myös, jotta suoli toimisi hyvin, mutta sen osuus ei tulisi olla liian suuri. Hyvät ruuat sisältävät reilusti alle 5% kuitua kuiva-aineessa, sillä ylenmääräinen kuidun määrä haittaa taas muiden ravintoaineiden (mm. pro-

teiniin ja kivennäisaineiden) imeytymistä, mikä puolestaan voi johtaa puutostiloihin. Siksi en suosittelen ns. "Hair ball control" -ruokia "karvapallojen ehkäisyyn" tai "kevyt" tuotteita kissoille, sillä ne sisältävät aina liian paljon kuitua ja usein liikaa hiilihydraatteja.

Ruuan kosteusprosentti on tärkeää tietää, jos aikoo verrata ruokia keskenään. Ei ole mahdollista verrata kahden ruuan raakaproteiinin määrää, jos ei ensin vähennä ruuan kosteusprosenttia ja laske raakaproteiinin määrää ruuan kuiva-aineesta. Esimerkki: Purkkiruuan kosteusprosentti on 80%. Raakaproteiinin määräksi ilmoitetaan 9%. Ensin vähennämme 100-80%, jolloin saamme purkin kuiva-aineen osuudeksi 20%. Sen jälkeen jaamme raakaproteiinin määrän (9) kuiva-aineen määrällä (20), jolloin tulokseksi saamme: 45%. Purkki sisältää 45% raakaproteiinia kuiva-aineessa.

Keskimääräisen ravintosisällön mukaan emme voi valitettavasti päätellä mitään ruuan laadusta kuten seuraava teoreettinen esimerkki näyttää:

Kahden ruuan raakaproteiini määrä on 30% kuiva-aineessa. Ensimmäinen ruoka sisältää kuivattua kananlihaa ja kananmunia, joiden biologinen saatavuus on 92% ja 100%. Kissan elimistö pystyy tällöin käyttämään suurimman osan proteiinista hyödykseen. Toisessa ruuassa, jossa on täsmälleen sama raakaproteiinin määrä, proteiinin lähteenä ovatkin pääasiassa höyhenet ja nahka (ns. sivutuotteita). Biologinen saatavuus jää alle 30%...

Koostumus (käytetyt raaka-aineet)

Kun valitsemme ruokaa kissallemme, voimme yksinomaan päätellä ruuan laadun seikkaperäisen raaka-ainelistan perusteella. En suosittelen ruokia, jotka eivät listaa raaka-aineita yksitellen. Ryhmäselosteiden mukaan (kuten lihan sivutuotteet, viljan sivutuotteet, kasvivalkuainen jne.) on mahdotonta päätellä, mitä aineita todella on käytetty. Hyvän valmistajan ei tarvitse salata ainesosiaan vaan hän voi reilusti listata joka ainesosan yksitellen, jotta kissanomistaja voi itse päättää, haluaako hän syöttää ruokaa, jossa kyseisiä raaka-aineita on käytetty. Ryhmäselosteet ovat käteviä valmistajalle, sillä silloin tämä ei sitoudu käyttämään aina samoja aineksia ruuan eri val-

mistuserissä vaan voi käyttää eri sivutuotteita sen mukaan, mitä milloinkin on (edullisemmin) saatavissa.

Lihako aina lihaa?

Ongelmana on, että eläinruokiin ei sovelleta mitään määritelmää lihasta tai sen laadusta... Tämän mukaan valmistaja voi ilmoittaa, että ruoka koostuu "97% lihasta". Oheisessa tuoteselosteessa kuitenkin listataan pääasiallisesti teurasjätteitä: Keuhkot, sianpotka, perna, pötsi, utareet, kana (vähintään 4%), kivennäisaineet.

Kysymykseen: "Miten voitte kirjoittaa, että ruokanne koostuu suurimmaksi osaksi lihasta, kun se todellisuudessa sisältää vain (ehkä) n. 4-5% "lihaa" ja loput ovat teurasjätettä?", tuli seuraava vastaus: "Lihahan määritelmä ihmisravinnossa on viime vuosikymmeninä muuttunut, ja se on erilainen eri kulttuureissa. Monissa maissa syödään yhä keuhkoja ja sianpotkaa ravintorikkaana ateriana." Tosiasia on, että tämä tuoteseloste on hyvin kaukana hiiren koostumuksesta, ja siksi sitä en kissalle syöttäisi!

Jotta voimme olla varmoja, että valmisruuassa käytetty liha on hyvänlaatuista, kuivamuonan tuoteselosteessa tulisi lukea: "kuivattu kananliha" tai "kananlihajauho" ja purkkiruuassa: kananlihaa. El pelkästään "kana" tai "siipikarjanliha" eikä myöskään mitään mainitaa "sivutuotteista" (by-products). El "kanaproteiini" (emme tiedä, mistä kanan osista proteiini on peräisin).

Jos ette tuoteselosteeseen perusteella ole varmoja, onko ruuassa käytetty liha todella "oikeaa" lihaa (siis lihaslihaa), niin pyytäkää valmistajalta kirjallisena vakuutus, että käytetty liha vastaa AAFCOn määritelmää lihasta. AAFCO on amerikkalainen eläinruokia valvova viranomais, joka määrittelee tarkoin, minkälaisista lihasta saa tuoteselosteessa tituleerata lihaksi, ja milloin valmistajan onkin sen sijaan kirjoitettava "lihan sivutuotteita" (eli teurasjätteitä). Jos valmistaja a) ei edes tunne AAFCOn määritelmää lihasta tai b) antaa ympärilyönteä vastauksen "lihansa" laadusta kuten edellämämainitussa esimerkissä, niin unohtakaa koko ruoka!

Raaka-aineet listataan painon mukaan

Yksittäiset raaka-aineet luetellaan tuoteselosteessa painon mukaan.

Jos siis kuivamuonan tuoteselosteeseen ensimmäinen raaka-aine on "Naudanliha" niin tarkoittaako se, että naudanliha on ruuan pääraaka-aine? Ei välttämättä... Lukekaa koko tuoteseloste: toisella tilalla mainitaan vehnä jauho, kolmantena tulee vehnägluteeni ja sen jälkeen ehkä vielä vehnänleseet... Laki sallii ns. Splittingin: on sallittua eritellä tuoteselosteessa yksi ja sama raaka-aine eri muodoissaan. Vehnä on silti vehnää; oli se sitten missä muodossa hyvänsä. Jos nyt summaamme vehnä jauhon, vehnägluteenin ja vehnänleseiden määrän yhteen, saamme vehnän osuuden huomattavasti suuremmaksi kuin tuoteselosteeseen kirjassa mainitun naudanlihan osuuden. Siis: tämä ruoka sisältää paljon enemmän viljaa kuin lihaa, vaikka liha mainitaan ensimmäisenä.

Tuoretta ja kuivattua lihaa

Toinen ongelma on, että "naudanliha" ilmoitetaan kuivamuonapussin tuoteselosteessa "tuoreena" eikä kuivattuna. Tuoreessa lihassa on n.75% nestettä, joten se painaa paljon enemmän kuin kuivaliha, josta neste on poistettu... Jos kuivamuonassa on käytetty kahta eri muodossa olevaa proteiinin lähde: tuoretta naudanlihaa ja kuivaa soijajauhoa, niin silloin naudanliha on tuoteselosteessa ensimmäisellä sijalla, koska se painaa enemmän. Soijajauhoa on kuitenkin lisätty voluumin mukaan huomattavasti suurempi määrä, eli pääasiallinen proteiinin lähde ruuassa onkin soija! Kun ruoka kuivataan, naudanlihasta jääkin enää vain pieni osa ruokaan, vaikka ensin näytti siltä, että sen osuus olisi suuri, ja pääraaka-aineeksi tulee soija.

Tarvitaan 5 kiloa tuoretta kananlihaa, jotta jäljelle jäisi 1 kilo kuivalihaa... Siksi KUIVATUN lihan tulisi aina olla ruuan tuoteselosteessa ennen vilja- tai kasvipärisiä tuotteita.

Rasvan lähde tärkeä

Rasvoin pätee sama sääntö kuin proteiiniin: sen tarkka lähde on nimettävä esim. kananrasva (El eläinrasva). Kissanruuassa tulisi olla aina vähintään yksi korkealaatuinen eläinperäisen rasvan lähde. Kovat tai kovetetut rasvat (ns. transrasvat) eivät ole hyviä rasvanlähteitä, ja huonon sulavuuden vuoksi ne rasittavat maksaa, sydäntä ja verisuonia. Sama pätee rasvoin, joissa tyydyttyneiden rasvahappojen määrä on erittäin suuri (kuten nautakarjan ras-

va, sianrasva, voi ja kookosrasva). Kissan luonnolisessa ravinnossa hiireissä on yllättävän paljon monitydyttymättömiä rasvahappoja, myös Omega 3:a.

Viljaton ja vähähiilihydraattinen?

Nykyään ovat muodissa "viljattomat" kuivaruuat. Kuullostaa hyvältä, miten valmistajat keuhvat, että ruuassa ei ole yhtään viljaa tai gluteenia, mutta tällöinkin kannattaa tutkia pakkausta tarkoin. "Viljaton ja gluteeniton" ei tarkoita automaattisesti vähähiilihydraattista ravintoa. Monissa "viljattomissa" juureksia tai palkokasveja sisältävissä kuivaruuuissa on itseasiassa enemmän hiilihydraatteja kuin hyvälaatuisissa paljon lihaa ja vähän riisiä sisältävissä kuivamuonissa... Ns. viljattoman kuivaruuan tulisi sisältää alle 10% hiilihydraatteja ja alle 4% kuitua.

Nykytutkimusten mukaan suuret hiilihydraattimäärät kissan ravinnossa saattavat johtaa ravitsemuksellisiin ongelmiin kuten ylipaino ja sokeritauti. Siksi ns. kevytruuat, Light-dieettiiruuat, ovat ongelmallisia: niissä toki on vähemmän rasvaa (mutta se ei olekaan kissan ravinnon ongelma) mutta runsaasti hiilihydraatteja energian lähteenä... Kissan luonnollinen "painonvartija" on ruoka, jossa on runsaasti hyvälaatuisia proteiinia ja rasvaa (!) ja vain vähän hiilihydraatteja ja kuitua.

Tänään ankkua, huomenna riistaa... Monella kissanruokavalmistajalla on kymmeniä eri purkkeja: on kanaa, kalaa, kinkkua, ankkua, riistaa jne. Hienoa, ajattelemme: kissamme saa paljon vaihtelua! Katsotaanpas purkkien tuoteselostetta tarkemmin. Siellä lukee: lihaa ja lihan sivutuotteita, josta kanaa 4%... Toisessa purkissa lukee myöskin. Lihaa ja lihan sivutuotteita – tällä kertaa ne 4% tulevat riistasta. Eli: me syötämme yhtenä päivänä purkkia, jossa on 96% sekalaisia teurasjätteitä (yleensä paljon sikaa, nautaa ja siipikarjaa) ja 4% kanaa... Seuraavana päivänä syötämme 96% samoja sekalaisia teurasjätteitä ja 4% riistaa. Tosiasiasia siis "riista"purkki voi sisältää pääasiallisesti sikaa ja "kana"purkki nautaa... Erittäin ongelmallista tämä on allergisille kissoille.

Miltä näyttää hyvän valmisruuan tuoteseloste?

Teoreettinen esimerkki hyvästä kuivaruusta: Kuivattu kananliha, ka-

nanliha, kanarasva, täysjyväriisi, pellavansiemen, kananmaka, lohiohjly...

(Kommentti: kuivattu liha ensimmäisellä sijalla; lihan alkuperä (kana) on mainittu; rasvat ovat peräisin hyvistä lähteistä)

Myös hyvä olisi seuraava ruoka: Kananliha, kuivattu kalkkunanliha, riisi, lohi, kanarasva ...

(Kommentti: Tuore liha tosin on ensimmäisellä sijalla, mutta heti sen jälkeen tulee kuivattu liha (ja lihojen alkuperä on mainittu, mikä on hyvä) ennen riisiä, joten liha on ja pysyy ykkösraaka-aineena.)

Teoreettinen esimerkki ei-suositeltavasta kuivaruusta: Siipikarjan liha (josta vähintään 40% kanaa), kuivattu kanaproteiini, maissi, riisi, eläinrasva... Antioksidantit: Propylygallaatti, BHT.

(Kommentti: Liha on tuoreessa muodossa eli kuivauksen jälkeen sen osuus ruuassa on huomattavasti pienempi. Näin ollen kuivattu kanaproteiini on ykkösraaka-aine. Koska ei mainita, että kyseessä on kuivattu LIHA, niin voimme olla varmoja, että proteiinin lähteinä ovat ns. kanan sivutuotteet. Rasvan alkuperää ei myöskään mainita, joten emme voi tietää, onko kyse hyvästä vaiko huonolaatuisista rasvoista. Lisäksi tuote sisältää ei-suositeltavia kemiallisia lisäaineita rasvan hapettumisen ehkäisemiseksi.)

Vielä esimerkki ei-suositeltavasta kuivaruusta: Kuivattu kana (20%), valkoinen riisi, eläinrasva, täysvehnä, vehnägluteeni, vehnälese, hydrolysoitu maksa, sokerijuurikasmasa, maissigluteeni...

(Kommentti: Kuivattu kana ei tarkoita kananlihaa, koska sitä ei mainita. Kyseessä ovat siis todennäköisesti ns. kanan sivutuotteet. Jos lasketaan yhteen "täysvehnän" "vehnägluteenin" ja "vehnäleseeseen" määrät ja lisätään siihen vielä riisi ja maissi, niin voidaan todeta, että tämä ruoka koostuu pääasiallisesti viljasta ja kasviproteiinista, kun taas kissalle tärkeän eläinproteiinin (jonka laatua lisäksi emme tunne) määrä on häviävän pieni. Sokerijuurikasmassa on myös ongelmallinen raaka-aine. Kyseessä on sokerinvalmistuksen sivutuote, jossa sokerin osuus saattaa olla vielä huomattavan suuri.)

Ensimmäisellä sijalla (siis ennen viljatuotteita ja kasviksia) on oltava aina liha ja sen alkuperä on mainit-

tava. Kuivamuonassa sen tulee olla kuivatussa muodossa ainakin kerran ennen viljatuotteita tai kasviksia (kuten perunaa).

Artikkelisarjan kolmannessa osassa käsittelemme kotiruokaa ja raakaruokaa kissalle.

Copyright:

Elina Sistonen MA CCN (Small Animal Nutritionist; Certified Cat Nutritionist)

Osterweg 40
D-25899 Niebüll

sähköposti:service@cats-country.de
www.cats-country.co.uk
www.cats-country.info

SC S* Trollgumman's Lukaz Lunkentuzz

Syntynyt: 2.8.2007
Emo: SC Trollgumman's Zessan Zantuzza
Isä: CH Silvernalle's Cosmonaut
Kasvattaja: Rosmarie Silverstav
Ruotsi
Omistaja: Monica Wikberg

Lukaz valmistui Supreme Championiksi 25.4.2010 Rurokin näyttelyssä Helsingissä.

Lukaz syntyi Ruotsissa elokuun alussa 2007, ja kävin noutamassa hänet marraskuun lopulla.

Sain silloin myös tilaisuuden tutustua hänen sukulaisiinsa viidessä sukupolvessa.

Luonteeltaan Lukaz on aivan super suloinen ja rento eikä ota stressiä mistään. Hän rakastaa nukkumista ja pystyy nukahtamaan missä vaan, lentokoneessa, veneessä, tuomarinhäkissä jne.

Lukaz vaatii aina päästä iltalenkille niin kuin koirammekin.

Paino on pysynyt koko ajan siinä 7 kilon paikkeilla.

Näyttelyissä olemme käyneet Suomen lisäksi Virossa ja Ruotsissa.

Lukaz on myös kahden tyttöpentueen isä.

Tack Helena & Rosmarie för denna härliga katt!

Heikki Siitola

SP & CH FIN*Abeona's Sharma

Syntynyt: 18.08.2006
Emo: GIC Abeona's Saga
Isä: SP/EC Suvipäivän Igor
Kasvattaja: Marja & Toni Ala-Piirto
Omistaja: Monica Wikberg

Sharma valmistui Tukholmassa ystävänpäivänä 14.2.2010 Supreme Premieriksi.

Sharma on vahvarakenteinen poika joka on saanut paljon kehuja myös hienosta syväpunaisesta väristään ja kuvioistaan. Hän on erittäin puhealias poika jolla on aina paljon sanottavaa. Sharma vaatii myös paljon huomiota ja on meidän eläinlauman ehdoton kuningas. Sharman ura leikkaamattomana lop-

pui lyhyeen 1-vuotiaana kun alkoi pitää hurjaa meteliä.

Näyttelyissä olemme käyneet rauhalliseen tahtiin. Useasti hän on saanut arvostelussa kehuja yleisilmeestään: "Excellent Wild NFO Expression". Sertit on hankittu Suomen lisäksi Ruotsista ja Virossa.

Kiitokset kasvattajille Marjalle ja Tonille ihanasta kissasta ja kiitokset Saga äidille ja Igge isälle, hienon pojan saitte!

Heikki Siitola

VALMISTUNEET

SUPREME CHAMPION

FIN*Kalicalanin Nieidda Angeli, ”Angeli” (NFO f 22)

Sari Mühönen

s. 26.12.2006
isä: GIP/EC FIN*Deeamore Nobleza Nugan, JW (NFO n 23)
emo: GIC FIN*SmileTail's Pippi-Lotta (NFO d 09 22)

Angeli valmistui Supreme Championiksi elokuun ensimmäisenä päivänä 2010 Surokin näyttelyssä. Angeli syntyi Kalicalanin ensimmäiseen pentueeseen Tapaninpäivänä 2006. Pentue oli kovin odotettu, olihan emona meidän ensimmäinen norjalainen metsäkissamme ”Lotta”. Olin etukäteen suunnitellut jättävänä Lotan ensimmäisestä pentueesta kotiin yhden naaraan. Lotta sai sitten 6 pentua, 3 poikaa ja 3 tyttöä. Päätöstä siitä, kuka tytöistä meille jää, en oikeastaan miettinyt yhtään, sillä Angeli vei sydämeni heti. Pentueessa se oli ponteva sekä voimallinen ja piti erittäin hyvin puolensa.

Angeli on kaunis klassinen norjalainen metsäkissanaaras. Sillä on hieno – ja hyvin pitkäkarvainen – turkki ja kaunis tabby-kuvio. Sen pää on hyvä kolmio ja sillä on hieno suora profiili. Häntä on sopivan mittainen. Pikanttina yksityiskohtana sillä on erityisen hienot tupsut korvissa. Leuka saisi olla vahvempi, otsa saisi olla vähän parempi ja sen pitäisi myös saada vielä lisää painoa ja massaa. Luonteeltaan Ange-

li on hyvin lempeä ja seurallinen. Se on myös kova juttelemaan ja vastaa, kun sille jotain sanoo. Usein sen pitää päästä kainaloon tai syliin. Näyttelyissä se on aina käyttäytynyt kunnisti, mutta se voisi kuitenkin esittää itseään enemmän. Angelin näyttelyura on ollut tasaisen hyvä. Näyttelytuloksina oli 7 kertaa värin paras ja samoin 7 kertaa tuomarin paras. Kes-Kis:n kesänäyttelyssä 2009 se oli kategoriansa paras siitosnaaras.

Angeli sai ensimmäisen pentueensa 11.2.2009. Pentueen isä oli CH Ennio E'Xodja*PL, NFO n 09 22. Pentueeseen syntyi 5 pentua. Emona Angeli oli hyvin hoivaava. Sillä on vahva hoivavietti ja se hoitikin erittäin omistautuneesti aikanaan myös Lotan toista pentuetta. Angelin pennuista punainen poika Caro Miu, ”Adam”, sai Junior Winner – tittelin Tampereella 27.9.2009. Angelin pennuista myös ruskeatabby- tyttö Amitie, ”Helmi” sekä kilppari/valkea -tabby-tyttö Sweetheart, ”Muru” ovat menestyneet näyttelyissä. Myös muu pentue oli tasainen. Seuraava pentue on suunnitteilla.

CHAMPION

CH FI*Kultahippusten Albin (NFO ns 09 24) ”Alvari”

syntynyt 14.5.2009.
Valmistui Championiksi Jämsässä 12.6.2010.
isä: SC FI*Hilirimpsis Hattiwatti (NFO as 23)
emo: CH FI*Tähtitassun Hymyhuuli (NFO n 03)
Kasvattaja: Sari ja Jari Kulmakivi
Omistaja: Tarja Hänninen

PREMIOR

FI*Snowmate's Silvio Dante (NFO ns)

valmistui Premieriksi Jämsässä 12.6.2010
Isä: BlackOnyx Bustopher Jones (NFO ns)
Emo: Snowmate's Carrie Bradshaw (NFO n 24)
Kasvattaja: Katariina Penttilä
Omistaja: Sanna Korkea-aho
Kuva: Sanna Korkea-aho

INTERNATIONAL CHAMPION

FIN* CH Kalicalanin Abrakadabra (NFO d 22)

valmistui Tallinnassa 14.8.2010 IC:ksien samalla VP.
Omistajat: Saija Linnamäki ja Taisto Kuurola
Kasvattaja Päivi Kupila

20.10.2010

THT tiedote 1/2010 Kissanpentujen rokottamisesta

Niiltä osin kun ohjeistus on ristiriidassa RTK tiedote 2/2009 kanssa, noudatetaan tätä ohjetta.

FIFe kasvatus- ja rekisteröintisäännöt:

”3.3.3 Pennut

Pentuja ei saa luovuttaa uudelle omistajalle tai uuteen kotiin ennen kuin ne ovat 12 viikon ikäisiä ja niillä on täydellinen rokotussuoja kissaruttoa ja kissaflunssaa vastaan, mikäli eläinlääkäri ei ole toisin opastanut.”

Säännön tulkinta

Suomen Kissaliitto edellyttää kasvattajalta FIFe:n säännön noudattamista. Aikaisemmin Kissaliitto on antanut säännöstä tulkintaohjeen, jonka mukaan kissanpentu tulee rokottaa kaksi kertaa ennen luovutusta. Jos pennut luovutetaan 12 viikkoisina, tämän tulkintaohjeen mukaan osalla pennuista rokotussuoja saattaa jäädä puutteelliseksi, joten tulkintaohjeen muuttamista pidetään aiheellisena. Näyttelyissä vaadittaviin rokotuksiin uusi tulkinta ei vaikuta.

Koska rokottaminen on eläinlääketieteellinen toimenpide ja sopiva rokotuskäytäntö vaihtelee tapauskohtaisesti, tulisi rokotusohjelman suunnittelun perustua eläinlääkäriin asiantuntemukseen ja rokotevalmistajan ohjeistukseen.

Kasvattajan tulee suunnitella yhdessä oman eläinlääkäriinsä kanssa kullekin pentueelle ja pennulle sen tarpeisiin parhaiten soveltuva rokotusohjelma, joka ottaa huomioon eläinlääketieteelliset perusteet, kissalan tilanteen, siellä vallitsevan tautipaineen sekä olosuhteet, joihin pentu on muuttamassa.

Mikäli pentu päätetään luovuttaa kesken rokotusohjelman, on kasvattajan ohjeistettava pennun ostaja riittävän tarkasti rokotusohjelman loppuun saattamisesta. Luovutettaessa pennun tulee olla rokotettu vähintään kerran sekä kissaruttoa että kissanuhia vastaan. 12 viikon ikää ei tulisi ajatella automaattisena luovutuspäivänä, vaan se on luovutuksen ehdoton alaraja. On suositeltavaa hoitaa rokotusohjelma loppuun saakka kasvattajan luona. On erittäin tärkeää, että kasvattajat painottavat pennun ostajalle myös noin vuoden iässä annettavan rokotteen tarpeellisuutta.

Perustelut

Kissat rokotetaan Suomessa kissaruttovirusta ja kissanuhaa aiheuttavia kaliki- ja rinotrakeiitti- eli herpesviruksia vastaan. Kissanpentu saa emoltaan ternimaidon mukana maternaalisia vasta-aineita, jotka suojaavat sitä vaihtelevan pituisen ajan. Pentujen välillä on kuitenkin jopa saman pentueen sisällä suuria eroja siinä, miten pitkään vasta-aineet suojaavat niitä. Osalla pennuista suoja alkaa heikentyä jo 6 viikon iässä, kun taas toisilla pennuilla osittainen suoja saattaa kestää jopa 16 viikon ikään saakka. Myös emon saama rokotussuoja vaikuttaa maternaalisten vasta-aineiden keston: Asianmukaisesti rokotetun emon pennut ovat pidempään suojattuja. Pennun veressä olevat maternaaliset vasta-aineet estävät immuunijärjestelmää muodostamasta uusia vasta-aineita, eikä rokottamisesta ole tällöin riittävää hyötyä. Näin ollen on mahdollista, että jos pennun rokotusohjelma päättyy liian aikaisin, sen rokotussuoja jää puutteelliseksi. Jos rokotusohjelma aloitetaan aikaisin, pennut tulisi rokottaa kolme kertaa riittävän rokotussuojan saavuttamiseksi. Rokotusten aloittamien 8 (joskus jopa 6) viikon iässä voi olla tarpeen, jos kissalassa on useita aikuisia kissoja, jotka vielä mahdollisesti käyvät näyttelyissä, kissalassa on esim. piilevää tai akuuttia kissanuhaa tai jos pentu ei ole saanut emoltaan vasta-aineita (esim. keinoruokinnalla ensimmäisen vuorokauden olleet pennut). Nykyään on Suomessakin melko hyvin saatavilla erillisiä kissanuharokotteita, jos riskikissalassa halutaan aloittaa rokottaminen kissanuhia vastaan jo hyvissä ajoin.

Jos kissoja on vain muutama, kissalaan ei kohdistu tautipainetta eikä pentu ole menossa monikisatallouteen, rokotusohjelma voidaan aloittaa myöhemmin. Tällaisissa tapauksissa rokotusohjelman aloittaminen vasta 12 viikon iässä voi olla perusteltua. On huomioitava, että vasta-aineiden muodostuminen kestää vähintään viikosta kahteen rokottamisen jälkeen, mikä kannattaa ottaa huomioon esimerkiksi pennun luovutusajankohdan suunnittelussa.

Alla on esitetty muutamia erilaisia rokotusohjelmia pennuille. On kuitenkin aina muistettava, että mikään ohjelma ei takaa sataprosenttisen varmaa suojaa kaikille pennuille, eivätkä tässä esitetyt vaihtoehdot ole ainoita mahdollisia.

Esimerkkejä kolmesta erilaisesta rokotusohjelmasta:

Rokotusohjelma 1.

Kissarutto- ja kissanuharokotus (kaliki- ja rinotrakeiitti eli herpes-virus), ns. kolmoisrokote

- ensimmäinen rokotus n. 8 viikon iässä
- 1. tehosterokotus 3-4 viikon kuluttua
- 2. tehosterokotus 3-4 viikon kuluttua ensimmäisestä tehosteesta
- seuraava rokotus noin vuoden iässä, viimeistään vuoden kuluttua toisesta tehosteesta

Rokotusohjelma 2.

Kissarutto ja kissanuharokotus (kaliki ja rinotrakeiitti eli herpes), ns. kolmoisrokote

- ensimmäinen rokotus 10-12 viikon iässä
- tehosterokotus 3-4 viikon kuluttua
- mikäli kissa menee suuren tautipaineen ympäristöön tai on syytä epäillä maternaalisten vasta-aineiden olleen korkeat (esim. emo rokotettu ennen astutusta), on perusteltua antaa toinen tehosterokotus 3-4 viikon kuluttua ensimmäisestä tehosteesta
- seuraava rokotus noin vuoden iässä, viimeistään vuoden kuluttua viimeisestä tehosterokotteesta

Rokotusohjelma 3 (EVIRAn ohjeistus)

Kissarutto ja kissanuharokotus (kaliki ja rinotrakeiitti eli herpes), ns. kolmoisrokote

- ensimmäinen rokotus yli 12 viikon iässä
- kissanuhan tehosterokotus 3-4 viikon kuluttua
- seuraava kissarutto ja kissanuharokotus 1 vuoden iässä

Kissan hypertrofinen kardiomyopatia, HCM

Ell Sari Granholm, Eläinlääkäriasema
Vettori Turku/Raisio, Univet Oy

Avainlauseita

- Hypertrofinen kardiomyopatia (HCM) on sydänlihaksen sairaus ja kissan yleisin sydänsairaus
- HCM on useilla kissaroduilla perinnöllinen, peritysmalli on autosomaalinen vallitseva ja kolme sairauden aiheuttavaa geenimutaatiota on toistaiseksi löydetty
- Sairastunut kissa voi olla oireeton, sairaus johtaa sydämen vajaatoimintaoireisiin tai aortan valtimoveritulpan aiheuttamiin halvausoireisiin, kissa voi myös voi kuolla äkisti ilman edeltäviä oireita
- Tärkein diagnostinen menetelmä on sydämen yksityiskohtainen ultraäänitutkimus, jossa löydökset vaihtelevat lievistä paikallisesta seinämän paksuuntumasta voimakkaaseen symmetriseen vasemman (ja oikean) kammion seinämien hypertrofiaan eli paksuuntumiseen
- Geenitutkimuksia käytetään diagnostiikassa ja jalostukseen käytettävien kissojen seulonnassa, mutta negatiivinen tulos ei poissulje sairautta
- Veren troponiini I:n ja natriureettisten peptidien, ANP:n ja BNP:n pitoisuudet nousevat sairauden edetessä ja näitä määrittäviä voidaan käyttää täydentävänä diagnostisena menetelmänä sekä erottelemaan onko sairaan kissan hengenahdistus sydän- vai hengitystieperäistä

Yleistä

Hypertrofinen kardiomyopatia (HCM) on sydänlihaksen sairaus. Se on kissan yleisin sydänsairaus ja on useilla roduilla perinnöllinen. Toistaiseksi on kyetty tunnistamaan kolme taudin aiheuttavaa geenimutaatiota Maine coon- ja ragdoll-roduilta ja sairauden on todettu periytyvän autosomaalisesti vallitsevasti.

Yleisimmin sairastuvat keski-ikäiset uroskissat, mutta joillakin roduilla sairaus puhkeaa jo 1-2 vuoden iässä. Sairastunut kissa voi olla oireeton, sairaus johtaa sydämen vajaatoiminnan oireisiin tai aiheuttaa äkkikuoleman. Ainoa oire voi myös olla valtimoveritulppa, joka kulkeutuu useimmiten aortan loppupäähän ja aiheuttaa takaruumiin eriasteisia verenkiertohäiriöitä ja halvaantumisoireita.

Tärkein diagnostinen tutkimusmenetelmä on sydämen ultraäänitutkimus. Veri- tai limakalvonäytteiden geenitestejä käytetään myös diagnostiikassa Hengitysäänen rohinat ja hengitysvaikeudet viittaavat keuhkopöhöön tai rintaontelon nestekerääntymään. Aililämpöisyys, väsymys ja ruokahaluttomuus ovat tyypillisiä yleistilan muutoksia. Biokemiallisista sydäntutkimuksista sydänlihaskvauriosta aiheutuva troponiini I:n pitoisuuden nousu voidaan todeta keskivaikeissa ja vakavissa HCM-tapauksissa. Natriureettisten peptidien, BNP:n ja ANP:n pitoisuus veressä alkaa nousta jo oireettomassa vaiheessa ja mittauksia voi käyttää täydentävänä menetelmänä oireettomien tapausten seulontaan. Selvemmin nämä peptidipitoisuudet kohoavat kuitenkin oireisessa sydämen vajaatoiminnassa ja pääasias- sa niitä käytetään pyrittäessä erottelemaan ovatko oireet hengitys- vai sydänperäisiä sekä vajaatoiminnan vakavuusasteen ja ennusteen arvioinnissa ei terveiden/sairaiden seulonnassa.

Esiintyminen ja taudin kulku

HCM on kissojen yleisin sydänsairaus ja kardiomyopatiatyyppe. Tutkimusten mukaan yli puolet kissojen sydäntaudeista on HCM-tyyppiä ja sairauden oletetaan edelleen olevan yleistymässä. Sairaus on todettu useimmilla roduilla ja sekarotuisilla, mutta yleisimmät rodut tutkimusten mukaan ovat lyhyt- ja pitkäkarvainen kotikissa, Maine Coon ja persialainen. Myös norjalainen metsäkissa, sfinxkissa ja brittiläinen ovat tyypillisiä rotuja, joilla sairautta esiintyy.

HCM:n tarkkaa yleisyyttä kissapopulaatiossa ei tunneta, koska sairaus esiintyy usein oireettomana, mutta eräässä tutkimuksessa esiintyvyyttä oli 1.6%. Esiintyminen uroksilla on yleisempää kuin nartuilla, joskin useissa tutkimuksissa ei ole todettu eroja sairastuvuudessa sukupuolen perusteella. Maine Coon-uroksilla on todettu nuorena, yleensä toisella ikävuodella ilmaantuva HCM, myös ragdoll-kissoilla esiintyvä, usein kuolemaan johtava HCM kehittyä myös nuorena, jopa ennen ensimmäistä ikävuotta. Kaikki rodut mukaan lukien on sairastuminen yleisintä keski-ikäisillä ja vanhenevilla kissoilla, jolloin sairaus on myös asteeltaan yleensä lievempi.

HCM voi esiintyä oireettomana, yleensä sydänlihaskmuutokset ovat tällöin lieviä tai keskinkertaisia. Voi-

makas hypertrofia johtaa usein vasemman puolen vajaatoimintaoireisiin eli keuhkopöhöön ja/tai nesteiden kerääntymiseen rintaonteloon. Oireettomat HCM-tapaukset voivat tulla ilmi monissa tilanteissa. Esi-merkiksi, jos oireeton kissa kehittää keuhkopöhön nukuksen, rauhoituksen tai laskimonsisäisen nestehoidon yhteydessä, on HCM-epäily aiheellinen. Epäilyttävää on myös rytmihäiriön, sivuäänien tai laukkarytmin kuuluminen muutoin oireettomalta kissalta tai sydänlaajentuman havaitseminen rintaontelon röntgentutkimuksessa. Aortan valtimoveritulppa voi myös olla ensimmäinen kliininen oire. Muita mahdollisia oireita voivat lisäksi olla pyörtyily ja äkkikuolema, joka voi olla ensioire jopa 30%:ssa kaikista HCM-tapauksista.

Keskimääräinen elinaika vaihtelee eri tutkimuksissa riippuen siitä onko mukaan laskettu oireettomat ja oireiset HCM-kissat ja kuinka sairaudet on luokiteltu. Pisin elinaika oli oireettomilla (jopa >1800 vrk) , veritulppapotilailla lyhin (noin 2-6 kk) ja kongestiivista vajaatoimintaa sairastavilla elinaika vaihteli eri tutkimuksissa (noin 3 kk-1.5 v).

Myös toissijaiset syyt, kuten kilpirauhasen liikatoiminta ja kohonnut verenpaine voivat aiheuttaa hypertrofista kardiomyopatiaa.

Diagnostiikka ja seulontatutkimukset

Diagnostiikassa tärkeimmät menetelmät ovat kliininen tutkimus, geenitestit sekä sydämen ultraäänitutkimus. Verinäytteistä määritettävät natriureettisten peptidien (ANP, BNP) ja troponiini I-pitoisuudet ovat täydentäviä sydänsairauden diagnostiikkamenetelmiä. Röntgen- ja elektrokardiografiatutkimuksissa (EKG) voi esiintyä sydänsairauteen viittaavia muttei juuri kardiomyopatialle tunnusomaisia muutoksia. Sydänauskultaatiossa (kuuntelu stetoskoopilla) voi kuulua sivuääniä tai rytmimuutoksia. Jalostukseen käytettävien oireettomien rotukissojen seulontatutkimuksiin käytetään sekä ultraääni- että geenitutkimuksia.

Ultraäänitutkimus

Yleensä ultraäänitutkimus tehdään kissan maataessa kyljellään tai seisossa. Lemmikkiä ei rauhoiteta tai jos pakottavista syistä niin tehdään, on tämä ehdottomasti huomioitava tutkimustuloksia arvioitaessa. Tutki-

mus tehdään ainakin oikealta kyljen alueelta, tutkimuskohdasta ajellaan karvat. Ultraäänianturi kohdistetaan kylkiluuväliin ja sydämen toimintaa ja rakennetta tutkitaan ja mittaukset tehdään tietystä kuvakulmista. Tutkimustulosten kirjaamiseen on luotu nyt Suomessakin kaavake, jotta tehdyt tutkimukset olisivat yhteneviä ja vertailukelpoisia. Jalostukseen käytettäviä, varsinkin sairastuneita suvussa omaavia jalostuskissoja pitää tutkia toistuvasti taudin ilmaantumisen varalta. esim. vuosittain/joka toinen vuosi. Myös ikääntyvien kissojen, joiden jälkeläisiä käytetään jalostukseen, seuranta on mielekäs-tä. Esimerkiksi, jos uroskissalta löydetään ultraäänitutkimuksessa HCM kuuden vuoden iässä, tiedetään sen jälkeläisiä seurata erityisen tarkasti.

Geenitutkimukset

Jalostukseen käytettäville Maine Coon- ja ragdollkissoille suositellaan geenitestiä yhden vuoden iässä. Geenitestin tulos on joko negatiivinen vai positiivinen. Positiivinen tulos voi tarkoittaa homotsygoottia eli HCM-geeni on saatu molemmilta vanhemmilta tai heterotsygoottia, jolloin geenimutaatio on vain toiselta vanhemmalta. Vallitsevan periytymismallin vuoksi on molemmissa tapauksissa todennäköistä, että sydänmuutokset ilmaantuvat jossakin elämän vaiheessa, yleensä homotsygooteilla vakavampina. 50 prosenttia positiivisten kissojen jälkeläisistä saa poikkeavan geenin. Geenitestit voidaan suorittaa verinäytteistä tai laboratorion ohjeiden mukaan otetusta posken limakalvonäytteestä.

Mikäli DNA-testi on kielteinen, suositellaan sydämen ultraäänitutkimuksia ennen kuin kissaa käytetään jalostukseen, sekä 3 ja 5 vuoden ja joissakin tapauksissa vielä 8 vuoden iässä. Rajatapauksissa tutkimuksia suositellaan uusittavaksi, ennen kuin kissaa käytetään jalostukseen.

Geenitestit ovat rotukohtaisia eikä norjalaisille metsäkissoille ole (vielä) omaa testiä. On paljon mahdollista, että periytymismalli on sama eli vallitseva. Eli sairastuneen kissan jälkeläisistä joko puolet (heterotsygootin) tai kaikki (homotsygootin) jälkeläiset saavat tältä vanhemmaltaan sairautta aiheuttavan geenin. Niissä roduissa, joille geenitesti on kehitetty, ei kuitenkaan suositella heterotsygoottien karsimista jalostuksesta vaan käyttöä terveiden homotsygootin (siis geenin suhteen täysin negatiivisen kanssa).

Tämä siitä syystä, että muutoin geenipohja kapenee ja muita ongelmia ilmenee väistämättä. Mutta niin kauan, kun esim. brittikissoille ei ole kehitetty geenitestiä, ei jalostustyössä voi tietää onko sairastunut kissa homo- vai heterotsygootti sairauden geenin suhteen. Joten esim. sairastuneen kissan jälkeläisten käyttö jalostukseen on "arpapeliä". Ongelmallista on myös se, että "sairas"geeniä/geenejä kantavat eivät välttämättä ilmennä itse tautia ja taas kardiomyopatia voi ilmetä tunnettujen geenimutaatioiden suhteen negatiivisessa yksilössä.

Luultavaa onkin, ettemme vielä tiedä murto-osaakaan geenimutaatioista, jotka kardiomyopatiaa aiheuttavat.

Laboratoriotutkimukset

Kissan sydänsairauksien biokemiallisia diagnostisia tutkimuksia ("biomarkkerit") suoritetaan kaupallisissa laboratorioissa. Seerumin troponiini I:n (cTnI) pitoisuus kuvastaa akuutin sydänlihaskivaurion voimakkuutta. Selvin nousu HCM-potilailla on keskivaikeissa ja vakavissa hypertrofiamuutoksissa, mutta pitoisuuden mittaaminen verestä saattaa olla hyödyllinen lisätesti rajatapauksiksi ultraäänitutkimuksessa todetun kissan diagnostiikassa. Verinäytteen natriureettisten peptidien, ANP:n ja BNP:n pitoisuuksien nousu on suoraan verrannollinen vajaatoiminnan asteen voimakkuuteen. Määrittämiä voidaan käyttää täydentävänä tutkimuksena arvioitaessa HCM:n vaikeusastetta ja ennustetta. Toistaiseksi käyttö on keskittynyt lähinnä erottelemaan hengenahdistusoireita potevien kissojen oireiden alkuperää hengitystie- tai sydänperäisiksi. Uusimpien tutkimusten mukaan ANP- ja BNP-määritykset soveltuvat myös oireettomien HCM-kissojen seulontaan, joskaan tulokset eivät aina ole luotettavia.

UUSI KISSAKLINIKKA AVATTU TURKUUN.

VETTORI

AURAJOEN RANNALLA MANILLAN VIERESSÄ FÖRIN LÄHEISYYDESSÄ.

Vettorin Turun toimipisteessä on kissat huomioitu kunnolla. Kissapotilaille vähemmän stressaavan jonotuksen takaa oma odotustila. Kissoille on myös omat hoitotilat, joissa kissojen erityistarpeisiin on kiinnitetty runsaasti huomiota.

AJANVARAUS
(02) 437 4700
MYÖS TURUSTA
(02) 437 4750

Uusi klinikka ↘

UNIVET

Vettori on Univet
eläinlääkäriasema.

www.vettori.fi

VETTORI TURKU Itäinen Rantakatu 66
avoinna ma-to 8-18 pe 8-16

VETTORI RAISIO Kreetankuja 2
avoinna ma-to 8-20 pe 8-16

Kissanomistajan arkea

TESSA

GIC FI*Suvipäivän Magni

Kirjoitan aivan tavallisena norjalaisen metsäkissan omistajana omasta arjestani kissojen kanssa. Omistan tosiaan neljä norjalaista metsäkissaa ja viides kissa on yhteisomistuksessa. Ensimmäiset metsäkissat tulivat minulle v. 2005. Aika jännittävää aikaa se oli. Sitä moneen kertaan mietti, että kuinka sitä mahtaa selvittää? Toki lapsuudessa oli kissoja ja niihin oli silloin tottunut (mutta enhän kokenut silloin niistä olevan vastuussa).

Aluksi vastuu pelotti paljonkin. Muistan kun ensimmäistä kertaa talvella 2005 Suvipäivän Ivor tuli tänne. Olin ostanut kaikenlaista asuntoon ennakolta. Se oli perjantain kun hain kissan Suvilta. Viikonloppu meni kuitenkin hyvin, mutta ensimmäinen työhön lähtö päivä oli pelottavaa... sitä mietti vaikka mitä? Miten se poika pärjää yksin kotona?

Pärjäsihän se, mutta kaipuu taisi olla kovaa?? Siihen tuli nopeasti ratkaisu, kun Suvipäivän Igor asteli taloon (Ivorin veli) sitä huomasi samalla

sen, että kissa kaipaa myös lajitoveriaan!

Sitten myöhemmin tutustui myös ns. kasvattaja maailmaan. Kun alkoi tulla tyttökissoja vierailulle!! Olihan se aikamoista aikaa itselle!! Alun perin en edes ajatellut sellaisia asioita. Ajattelin vain hankkia rotukissan ja jonka kanssa voisi harrastaa näyttelyjä ja kissa olisi täällä kotona perheenjäsenenä!

Ivorista ja Igorista tuli minulle ystävä. Niiden kanssa käytiin lenkeillä (mahtaako sitä edes kertoa kuinka paljon päivässä?) Niistä kasvoi todella hellyttäviä ja ystävällisiä kissoja! Myöhemmin joukkoon liittyi Nagge. (Iffen poika) Ja Suvipäivän Magni ja uusin yhteishankintana Suvin kanssa Excelsior de Lailoken Ranskasta.

Aika pian sitä huomasi seuraavia asioita. Auto pitää olla farmari!!! Se ensimmäinen farmari alkoi käydä pieneksi ja se vaihtui (sattumalta) volvo v70. Nyt mieltii jo isompaa

asuntoa, siis kissojen vuoksi! Sitä alkaa rakentamaan asuntoa kissojen ehdoilla! Mitähän sitä itselle on tullut hankittua, no aika vähän. Kissoilla kaapit täynnä ruokaa.. tietenkin!

Kissoille pitää antaa päivittäin tasa-puolista kohtelua, lenkkeilyä, leikkiä. Ja hyvin kaikki viisi kissaa sopeutuivat tänne keskenään.

Päivittäiset rutiinit ovat lenkit kissojen kanssa valjaissa. (siis kaikki viisi peräjälkeen lenkille) Onneksi on myös pieni ulkotarha pojille!

Ja onhan myös jokaisella Pojalla myös useasti asiaa minulle!!

Kaiken kaikkiaan mukava on elää kissojen kanssa! Se on tuonut uusia tuttavuuksia ym.

Mutta pääasia on se, että kissoilla on hyvä olla täällä kotona!! Ja heille on aikaa!!!

Veikko Mytty

TUONNIT

Kataja de Tsavo*ES (NFO n 09)
syntynyt 29.3.2010
emo: EC FI* Hopeahännän Helen of Tsavo
isä: IC SE*Vimmerskogens Gordon
kasvattaja: Teresa Martinez and Joaquin Pueche, Espanja
uusi omistaja: Sari Sinkko / FI* Hopeahännän

VIENNIT

FI* Hopeahännän Paprika (NFO f 03)
syntynyt 17.4.2010
emo: Ginger Snaps Felis Audax*DK (NFO d 09 22)
isä: EC SE*Isgårdens Rigoletto, DVM (NFO ns 09 22)
kasvattaja: Sari Sinkko
uusi omistaja: Edmondo Maccione, Italia

FI* Hopeahännän Isadora (NFO ns 09)
syntynyt 12.4.2010
emo: EC FI* Hopeahännän Ihana lines (NFO n 03 24)
isä: EC FI* Hopeahännän Sylvesteri (NFO ns 09)
kasvattaja: Sari Sinkko
uusi omistaja: Irina Volkova, Venäjä

PENTULISTA

24.10.2010

Kissanpennun alin luovutusikä on 12 viikkoa!

Norjalaisella metsäkissalla on aina rekisterikirja! Se on merkinä siitä, että pentue on syntynyt puhdasrotuisista ja rekisteröidyistä vanhemmista ja rekisteröity asianmukaisesti SRK:n rekisteriin. Rekisteröimätön pentu ei voi saada rekisterikirjaa myöhemmin eikä sitä katsota kuuluvaksi puhdasrotuisiin kissoihin, vaikka kumpikin sen vanhemmista olisi rekisteröity.

Listalla julkaistaan vain FIFe-kasvattajien Suomen Kissaliittoon rekisteröityjä pentuja. Kasvattajalla on oltava voimassaoleva kasvattajasopimus SRK:n kanssa.

Listalta poistetaan automaattisesti kaikki 10 kk täyttäneet pennut.

Välitettävät aikuiset kissat ovat listan lopussa. Myös aikuisten kissojen on oltava FIFe-rekisteröityjä. Ilman OnLine -tunnuksia olevan jäsenen on lähetettävä välitettävän kissan tiedot ja rekisterinumero kotisivujen ylläpitäjälle.

KARVANAAMAN

Mari Mälkki, Hämeenlinna, +358 40 510 2392, mari@karvanaaman.fi

Synt: 07.10.2010, luovutus aikaisintaan: 30.12.2010
- sininen (NFO a), uros
- musta (NFO n), uros

Isä: CH FIN*Moutown Begemot (NFO n) , testit: FeLV, FIV, GSD IV,
Emo: Aja-Akita vom Arlesbrunnen (NFO nt 24), testit: FeLV, FIV, GSD IV,

KARVANAAMAN

Mari Mälkki, Hämeenlinna, +358 40 510 2392, mari@karvanaaman.fi

Synt: 28.09.2010, luovutus aikaisintaan: 22.12.2010
- ruskeatiikeri/valkea (NFO n 09 23), uros
- ruskeatiikeri (NFO n 23), uros

Isä: CH FIN*Moutown Begemot (NFO n) , testit: FeLV, FIV, GSD IV,
Emo: FIN*Karvanaaman Bernilla (NFO f 09 23), testit: FeLV, FIV,

NALLE-PUHIN,

Kati Nieminen, Tampere, +358-40-776 1395, +358-3-222 7780, kati.nieminen@p3.inet.fi

Synt: 24.09.2010, luovutus aikaisintaan: 24.12.2010

- puna/harlekiini (NFO d 02 21), uros
- punatäplikäs (NFO d 24), uros
- ruskeatäplikäs/bicolour (NFO n 03 24), uros
- ruskeatäplikäs/valkea (NFO n 09 24), uros
- kilpikonatabby/valkea (NFO f 09 22), naaras

Isä: SC Huiskulan Clemens, JW (NFO a 09 24) , testit: FeLV, FIV, GSD IV, HCM
Emo: Nalle-Puhin Matami Mimmi (NFO f 09 23), testit: FeLV, FIV,

WISHMASTER

Janne & Tiia Kellari, Viiala, +358-40-848 6573, +358-50-383 0008, wishmaster@wishcats.fi

Synt: 21.09.2010, luovutus aikaisintaan: 21.12.2010
- ruskeatabby/valkea bicolour (NFO n 03 22), uros
- ruskeatiikeri/valkea harlekiini (NFO n 02 23), uros

Isä: CH DK*Hass' Tarzan Mama Mia (NFO e 03)
Emo: FIN*Wishmaster High Sierra (NFO n 09 22)

JORUNNS

Paula Nousiainen, Iisalmi, 0505268624, palanousi@gmail.com

Synt: 13.08.2010, luovutus aikaisintaan: 05.11.2010
- musta valkealla (NFO n 09), naaras

Isä: S*Winterlands Juventus (NFO as 09 23) , testit: FeLV, FIV,
Emo: FIN*Cat'omatic Cute Cotillion (NFO n 22), testit: FeLV, FIV, GSD IV,

FELICIS

Sanna Halttunen, Lappeenranta, 050 380 1269, sanna.halttunen@felicis.fi

Synt: 07.08.2010, luovutus aikaisintaan: 30.10.2010
- kilpikonna (NFO f), naaras
- kilpikonna (NFO f), naaras

Isä: EC FI*Godfather's Ziggy Stardust, JW, DVM (NFO e 09) , testit: FeLV, FIV, GSD IV, HCM
Emo: CH FI*Heinuntuvan Kreetta (NFO n 09 22), testit: FeLV, FIV, GSD IV, HCM

USVANIITYN

Jenni Mäkinen, Uusikaupunki, 040-7239770, jenni.makinen@uusikaupunki.fi

Synt: 25.07.2010, luovutusikäinen
- sinitiiikeri valkoinen (NFO a 03 23), naaras
- ruskeatiikeri valkoinen (NFO n 03 23), naaras

Isä: CH Fukurokuju Demon Lasu*PL (NFO n 03) , testit: FeLV, FIV, GSD IV, HCM
Emo: IC FI*Usvaniityn Titania (NFO n 03 22), testit: FeLV, FIV, GSD IV, HCM

DUNDERKATTENS

Monica Lundqvist, Jakobstad, +358-6-724 6182, +358-50-592 1097, dunderkattens@kolumbus.fi

Synt: 21.07.2010, luovutusikäinen
- punatiikeri-valkoinen (NFO d 09 23), uros

Isä: FIN*Dunderkattens Torero (NFO n 09 24) , testit: FeLV, FIV,
Emo: S*Redtail's Mirage (NFO gs 23), testit: FeLV, FIV,

DUNDERKATTENS

Monica Lundqvist, Jakobstad, +358-6-724 6182, +358-50-592 1097, dunderkattens@kolumbus.fi

Synt: 20.07.2010, luovutusikäinen
- valkoinen (NFO w), uros

Isä: IC FIN*Dunderkattens Pongo (NFO n 61) , testit: FeLV, FIV,
Emo: FamiljeLyckans Lady (NFO n 24), testit: FeLV, FIV,

DUNDERKATTENS

Monica Lundqvist, Jakobstad, +358-6-724 6182, +358-50-592 1097, dunderkattens@kolumbus.fi

Synt: 20.07.2010, luovutusikäinen
- kilpikonatabby bicolour (NFO f 03 22), naaras
- sinitiiikeri-valkoinen (NFO a 09 23), uros

Isä: FIN*Dunderkattens Beli (NFO n 09) , testit: FeLV, FIV, GSD IV,
Emo: FIN*Bifrost's Esmeralda (NFO g 09 22), testit: FeLV, FIV,

FOXYPAW'S

Mikael Axelqvist & Karita Sumell, Kokkola, +358-50-524 2395, +358-50-355 2888, karita.sumell@anvianet.fi

Synt: 17.07.2010, luovutusikäinen
- hopeatäplikäs/valkoinen (NFO ns 09 24), naaras
- hopeakilpikonatabby/bicolour (NFO fs 03 24), naaras, näyttelytasoinen

Isä: SC SE*Restless Desperado, JW (NFO n 09 23) , testit: FeLV, FIV, GSD IV, HCM
Emo: SC FI*Kehrääjän Orvokki, DM (NFO fs 09 24), testit: FeLV, FIV, GSD IV, HCM

HOPEAHÄNNÄN

Sari Sinkko, Lappeenranta, +358-400-599 947, sari.sinkko@pp.inet.fi

Synt: 10.07.2010, luovutusikäinen

- hopeatäplikäs bicolor (NFO nfo ns 03 24),
naaras

Isä: EC FI* Hopeahännän Sylvesteri (NFO ns
09) , testit: FeLV, FIV, GSD IV, HCM

Emo: SC FI* Hopeahännän Odessa (NFO ns
09 22), testit: FeLV, FIV, GSD IV, HCM

SATUHELMEN

Marjut ja Maarit Hyvärinen, Oulu, 050-
9309123, marjut.hyvarinen@satuhelmen.
.net

Synt: 08.07.2010, luovutus aikaisintaan:
28.10.2010

- sininen/valkea (NFO a 09 23), uros

- ruskea/valkea (NFO n 09), naaras

Isä: S*Ulltosen Beneton (NFO a 09 23) ,
testit: FeLV, FIV,

Emo: FIN*Blue-Viking Winona (NFO n 09 23
) , testit: FeLV, FIV,

COUGAR'S

Terhi ja Juha Kuronen, Hyvinkää,
+358-50-364 4159, +358-50-384 3161,
cougars@kolumbus.fi

Synt: 11.06.2010, luovutusikäinen
- musta kilpikonna (NFO f), naaras

Isä: IC.S*Drakborgen's Nimrod Åskboll
(NFO ns 09 24) , testit: FeLV, FIV, GSD IV,
Emo: FIN*Cougar's Pam Bouvier (f)

COUGAR'S

Terhi ja Juha Kuronen, Hyvinkää,
+358-50-364 4159, +358-50-384 3161,
cougars@kolumbus.fi

Synt: 04.06.2010, luovutusikäinen
- hopeakilpikonnatäplikäs/valkea (NFO fs
09 24), naaras

Isä: IC.Fin*Cougar's Red Grant (NFO ds 22) ,
testit: FeLV, FIV,

Emo: Vågens Sophia Loren of Polarheims (f
09 24), testit: FeLV, FIV,

DEEMORE

Janna & Matti Huolman, Vantaa, +358 50
487 7191, janna.huolman@nokia.com

Synt: 11.03.2010, luovutusikäinen
- sinivalkea bicour (NFO a 03), uros

Isä: IC FIN*Wishmaster's Harold Lloyd (NFO
n 09 22) , testit: FeLV, FIV, HCM

Emo: S*Svartträsket's Minun (NFO a 09),
testit: FeLV, FIV,

Välitettävät aikuiset norjalaiset met- säkissat

Kotia etsii - FluffyTail's Oralie Omega-
9 (NFO w - valkea, kuuro) norjalainen
metsäkissa, naaras, lemmikki, syntynyt

12.07.2008

Kirsi & Seppo lhalainen, Lohja, 050-
3075196, 046-6843539, Sähköposti
(kotisivut)

Ilmoitus jätetty 13.4.2010

Tavoistani poiketen, etsin aikuiselle kissal-
leni pysyvää sijoituskotia. Miu-Mau on 5,5
vuotias leikattu naaras. Hän on ylilihava,
mutta tulevaisuutensa vuoksi tarvitsee
tarkkailtua ruokavaliota. Ikäväkseni,
muiden kissojeni vuoksi, en sitä hänelle
pysty tarjoamaan. Sijoituskoti saa minulta
laihutusopastuksen ja täyden tuen Miu-
Maun hoidossa.

Eila Tähti, Espoo, +358-40-5028518, Sähkö-
posti

Ilmoitus jätetty 24.1.2010

Kaunis kilpikonnatabby bicour tyttö etsii
uutta, pysyvää kotia. Dagma on syntynyt
30.11.2009 ja se on leikattu kesällä 2010.
Toimii valjaissa hyvin ja on ystävällinen
ja utelias kissa. Pentueen tiedot osoit-
teessa [http://www.karvanaaman.fi/d_](http://www.karvanaaman.fi/d_pennut.html)
pennut.html ja lisätietoja kasvattajalta.
Mari Mälkki, Hämeenlinna, +358 40 510
2392, Sähköposti

Ilmoitus jätetty 10.10.2010

TOIMITUSASIOITA

LEHDEN ILMOITUSHINNAT

Koko	Jäsenet	Kaupalliset
1/1-sivu	30 €	70 €
1/2-sivu	20 €	40 €
1/4-sivu	10 €	25 €
Takakansi 4-väri		130 €

PENTULISTA, KASVATAJA- JA SIITOSRUUDUT

Yhdistys noudattaa FIFen ja SRKn sääntöjä
(yhteistösopimus/SRK). Pentulistalla sekä kasvattaja-
ruuduissa julkaistaan vain FIFe kasvattajien FIFe re-
kisteröityjä kissoja/kasvattajia. Kasvattajalla pitää olla
voimassa oleva kasvattajasopimus asuinmaansa FIFe-
yhdistyksen kanssa.

Kasvattajailmoituksen maksuperuste on muuttunut
ja maksu on nykyään 18 € vuodessa. Ilmoitus on sa-
malla hinnalla lehdessä ja kotisivulla ja se on voimassa
31.12.2009 asti.

Kuvat jpg-muodossa lehtivastaavalle.

SEURAAVA LEHTI 3/2010

Ilmestyy joulukuussa

Deadline 15.11.2010

Otamme mielellämme vastaan kaikenkarvaisia juttuja
mettiksisistä ja tietenkin hyvälaatuisia valokuvia. Muista
lähettää myös kissasi valmistumiskuva kissan täydell-
lisillä henkilötiedoilla varustettuna! Lähetä kaikki leh-
teen tuleva materiaali osoitteella:

Minna Viljanen

Päivi Kupila

Sari Sinkko

mettis@norjalainenmetsakissa.fi

AINEISTO-OHJEITA

Toimittakaa kaikki lehteen tuleva aineisto **sähköpos-
tin liitteenä**. Mettis@norjalainenmetsakissa.fi

Tietyt tilanteet voivat aiheuttaa stressiä
Auta lemmikkiäsi sopeutumaan,
valitse CALM.

Ilotulitukset, muutto, lomamatka, uuden lemmikin tai lapsen tulo perheeseen voi aiheuttaa ongelmia.

CALM -täysravinto sisältää luonnon omia vaikuttaja-aineita L-tryptofaania ja alfakasetsepiinia. CALM on uusi, kokonaisvaltainen ratkaisu helpottamaan lemmikin stressiä.

Stressi voi aiheuttaa kissoille myös iho- ja ruansulatusvaivoja. CALM sisältää erittäin hyvin sulavia val-

kuaisaineita ja sen patentoitu aminohappoyhdistelmä sekä vitamiinit vahvistavat ihon omia suojamekanismia.

Saatavana eläinklinikoilta

UUTUUS

CALM

